

LR Seimo nariams
LR Seimo Aplinkos apsaugos komitetui
LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui
LR Seimo frakcijoms
LR Prezidentei

2016-06-29 / Nr. 3

Žiniai:
Valstybinei kultūros paveldo komisijai

KREIPIMASIS DĖL

Įstatymo projekto Nr. XIIP-3481(2) dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 5, 18, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23(1) straipsniu, pakeitimo

Gerbiamieji Seimo nariai, pakartotinai pateikiame Jums Lietuvos dailės istorikų draugijos (toliau – LDID) kreipimąsi nepriimti Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo projekto XIIP-3481(2), nes jame iki šiol nėra ištaisytos esminės sisteminės klaidos, kurias įteisinus kultūrų didelių grėsmių kultūros paveldui ir mokslo laisvei. Būtų leista neturintiems aukštojo išsilavinimo paveldo apsaugos ir mokslinių tyrimų srityje asmenims užsiimti kultūros paveldo ardomaisiais tyrimais ir išsaugojimo darbais (nuo planavimo iki vykdymo), drauge diskriminuojant (nušalinant nuo paveldo apsaugos) pasaulyje pagrindinės paveldą tiriančių mokslų sritis ir konservavimo-restauravimo profesijas. Taip pat būtų iš esmės suvaržyta mokslinio pažinimo ir mokslinės kūrybos laisvė: mokslo tyrėjams būtų uždrausta tyrinėti nekilnojamąjį kultūros paveldą be Kultūros ministerijos išduotų atestatų ir atskirų leidimų kiekvienam moksliniam tyrimui, būtų nepripažįstami ir Kultūros ministerijos specialiais egzaminais revizuojami visų pakopų studijų (bakaluro, magistro, daktaro) akademiniai diplomai ir pan. (išsamiau – LDID 2016-05-30 kreipimesi).

Pagrindiniu paskirtas Seimo Aplinkos apsaugos komitetas savo pažymose dėl šio įstatymo projekto yra nesyk raštu pripažinęs, jog pagal Seimo statutą neturi kompetencijos kultūros (kuriai priklauso kultūros paveldas, įskaitant apsaugos veiklos turinį, profesinę sandarą, būtiną išsilavinimą ir kompetencijas) ir mokslo (kuris yra paveldo apsaugos pagrindas) srityse, ir kad šie klausimai priklauso Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto kompetencijai. Todėl Aplinkos komitetas nuo 2015 m. rudens, kai buvo paskirtas pagrindiniu komitetu, sistemingai **atmeta visus siūlymus apibrėžti ir reglamentuoti** paveldo apsaugoje veikiančias profesijas, specialiuosius mokslinius tyrimus, **atmeta siūlymus nediskriminuoti** mokslo tyrėjų, tarptautiniais paveldo apsaugos standartais apimamų mokslo sričių (formaliųjų, fizinių, biomedicinos, socialinių, daugelio humanitarinių) ir šių sričių išsilavinimą turinčių specialistų, **atmeta siūlymus neįteisinti monopolio** kai kurioms profesijoms, kurių studijos nesuteikia paveldosauginio išsilavinimo.

Pažymėtina, kad papildomu paskirtas Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas yra nusprendęs, kad tiek įstatymo projektas XIIP-3481 (1), tiek dabar priėmimui pateikiamas įstatymo projektas XIIP-3481 (2) yra parengti netinkamai ir gražintini rengėjams tobulinti: „atsižvelgiant į tai, kad projektu mažinami atestavimo kokybės standartai bei yra keičiama paveldosaugos specialistų atestavimo tvarka, kuriai nepritaria nekilnojamojo kultūros paveldo specialistai, siūlytina įstatymo projektą gražinti iniciatoriams tobulinti“ (Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto išvados dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 2, 5, 22, 18 ir 23 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23(1) straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-3481(1), 2015 m. spalio 21 d. Nr. 106-P-39. Svarstant įstatymo projektą Nr. XIIP-3481(2) Seimo VIII (pavasario) sesijos 2016-05-31

posėdyje Nr. 354, Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas pareiškė, jog svarstė Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir **nutarė**, kad, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas ir į tai, kad projektu mažinami atestavimo kokybės standartai bei yra keičiama paveldosaugos specialistų atestavimo tvarka, kuriai nepritarė (ne)kilnojamojo kultūros paveldo specialistai ir restauratoriai, **siūlytina įstatymo projektą grąžinti iniciatoriams tobulinti**.

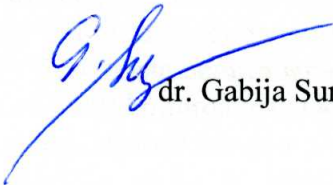
Valstybinė kultūros paveldo komisija (paskutinį kartą 2016-06-21 raštu Seimo nariams), akademinė ir paveldosauginės bendruomenė (Lietuvos dailės istorikų draugija, Lietuvos restauratorių sąjunga) yra oficialiai konstatavę, kad dėl minėtų sisteminių įstatymo projekto trūkumų, šį įstatymo projektą reikia iš esmės taisyti, todėl siūlė projektą grąžinti rengėjams tobulinti.

Juo labiau, kad siūlomos pataisos visiškai nėra skubios, dabartinė sistema normaliai veikia, o Kultūros ministerija nuo 2015 m. rengia naują Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo redakcija, kurioje ir būtų išspręsti minėti sisteminiai paveldo apsaugos dalykai.

Atsižvelgdami į tai, kad kultūros paveldas yra Lietuvos tautinės tapatybės garantas ir vienas iš Lietuvos nacionalinio saugumo pagrindų, taip pat į tai, kad šis nacionalinis turtas pagal savo prigimtį yra unikalus ir nebeatkuriamas, kviečiame Jus nepriimti šio įstatymo projekto, kol iš jo nebus pašalintos visos minėtos grėsmės paveldui ir mokslui.

Pridedama: 1. LDID 2016-05-30 kreipimasis į Seimo narius, nepridedant ankstesnių priedų

LDID pirmininkė

dr. Gabija Surdokaitė-Vitienė

Originalas siunčiamas nebus